

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

DOUĂ ANIVERSĂRI DE PRESTIGIU ÎN ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

La o jumătate de veac

Ortodoxia sau dreapta credință, adică învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos, a Sfinților Săi Apostoli — cristalizată apoi în cele șapte mari Soboare ecumenice — a pătruns pe meleagurile noastre încă din epoca apostolică. După cum ne spun documentele vremii, Sf. Apostol Andrei a predicat și în părțile Dobrogei de astăzi, Sf. Apostol Pavel a ajuns pînă în părțile Dalmației, ucenicii lui propovăduind desigur și pe meleagurile noastre. Putem spune astfel că odată cu epoca de formare a poporului român acest popor s-a născut cu credința creștină ortodoxă, credință care a primit o pecete românească, din care motiv a fost numită și „Lege românească” sau „Lege strămoșească”.

În felul acesta, unitatea poporului și unitatea bisericească au fost realități evidente de-a lungul istoriei noastre bimilenare. Chiar în vremuri când românii erau împărțiți în trei „țări”, putem spune că unitatea poporului român și unitatea Ortodoxiei românești era vie și lucrătoare prin legăturile strînse dintre românii ortodocși de pe ambele versante ale Carpaților.

Dezvoltarea Ortodoxiei românești sub influența Bisericii din imperiul bizantin a generat, la încrucișarea de drumuri dintre Răsărit și Apus, Miazăzi și Miazănoapte, o sinteză unică între latinătate și Ortodoxie. Sinteza daco-romană a fost împreunată încă de la început, așa cum am arătat, cu Ortodoxia, cu creștinismul autentic.

Una ca neam, una ca limbă, datini și obiceiuri, una în dreapta credință, ne-am păstrat și ne-am dezvoltat comorile sufletului, vrednicile muncii și ne-am apărât ființa și țara cu dirzenie și eroism. Conștiința unității ca neam și credință a fost mereu vie, aceasta fiind mereu alimentată de ierarhii, preoții și credincioșii noștri, care se simțeau „ca acasă” în orice biserică ar fi intrat în cele trei provincii românești, de cărțile de cult și de învățătură bisericească ce circulau dintr-o parte în alta a Carpaților etc.

Într-un astfel de context, Mihai Viteazul, mind sub sceptrul său Țara Românească, Transilvania și Moldova, a străfulgerat peste veacuri idealul permanent al unirii tuturor românilor într-o singură țară și dacă firul vieții sale n-ar fi fost curmat atât de timpuriu sîntem încredințați că încă de atunci Biserica noastră ar fi fost și ea organizată în chip unitar.

Unirea Principatelor Române, în 1859, a atras după sine și unificarea Bisericii Ortodoxe Române, dobîndirea titlului de „Primat al României” de către mitropolitul Ungrovlahiei fiind o confirmare a acestui lucru. Recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române nu s-a dobîndit însă decît după războiul de independență (1877) și anume în 25 aprilie 1885.

Realizarea deplină a unității de stat, în 1918, a dus în chip firesc și la unificarea administrativă

a Bisericii noastre, ceea ce a creat premisele înființării Patriarhiei Ortodoxe Române, în 1925, cînd arhiepiscopul și mitropolitul „primat” și exarh al plaiurilor (al Transilvaniei) de atunci a fost instalat într-un cadru sărbătoresc deosebit, ca primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Se împlinește, în 1 noiembrie 1975, o jumătate de veac de la acest important eveniment, timp în care prestigiul Bisericii Ortodoxe Române a crescut negrăit de mult, încît sărbătorirea acestui eveniment primește dimensiuni și semnificații deosebite.

După primul patriarh, Miron Cristea, a fost ales patriarhul Nicodim (1939—1948), scriitor bisericesc și traducător al Bibliei, care a continuat lucrarea înaintașilor.

La 23 August 1944 s-a făcut o cotitură istorică în viața poporului nostru, de înnoire a vieții sale social-patriotice.

Fiind una cu viața credincioșilor săi, Biserica noastră a sprijinit de la început strădanile spre mai bine ale poporului nostru. Pe linie bisericească, aceste năzuințe au găsit întruchipare deplină în personalitatea Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, ctitorul unității depline a tuturor credincioșilor români crescuți în Legea ortodoxă a moșilor și strămoșilor noștri.

Ales în 24 mai 1948 Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungrovlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericirea Sa a fost instalat în 6 iunie 1948 în fruntea Bisericii noastre, inaugurînd o nouă perioadă de dezvoltare a ei.

În ceea ce privește idealurile care l-au însuflețit, sînt semnificative următoarele cuvinte ale P.F. Părinte Patriarh Justinian: „Din preocuparea constantă de unitate de credință și din grija ca pe tot cuprinsul Patriarhiei Române mărturisirea credinței, trăirea și slujirea creștină să se manifeste la fel de către toți fiii Bisericii noastre strămoșești au pornit cele mai de seamă înfăptuiri ale slujirii noastre: Reîntregirea unității Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania 1948, revizuirea și adaptarea la noile condiții de viață a întregii legislații bisericești în vigoare astăzi, tipărirea din nou a cărților de cult și distribuirea lor în toate parohiile Bisericii Ortodoxe Române, urmărind

(Continuare în pag. 3)

PREA FERICITUL PĂRINTE JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Două mari evenimente bisericești

— 90 ani de autocefalie și 50 ani de patriarhat —

În istorie nimic nu se produce din senin, ci pe bază de pregătire, adică pe bază de cauzalitate, deci premerg unele condiții ale căror îmbinare realizează apoi efectul. Astfel și înființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române, acum jumătate de secol, în 1925, a fost un efect al unei cauzalități premergătoare justificate.

De Iisus Hristos, strămoșii noștri daco-geți au aflat încă în sec. I, prin activitatea Sf. Apostol

Andrei în Scitia Mică, adică în Dobrogea, la Histria și Tomis, precum și prin unii ucenici ai Sf. Apostol Pavel, care pătruseră în Iliric pînă la Dunăre. Mai organizat s-a realizat pătrunderea creștinismului după instaurarea stăpînirii romane în Dacia, prin negustori, coloniști și veterani și mai târziu și prin militari, așa că pe la anul 248 teologul Origen de la Alexandria știa că o parte

(Continuare în pag. 2)

Două mari evenimente bisericesti...

(Urmare din pag. 1)

din populația locală dacă a și aflat despre Hristos. Adeziunea către Iisus Hristos avea la bază printre credincioși motivul psihologic religios, că pierduseră încrederea în zeitățile proprii, care fuseseră învinse, și totodată că refuzau să se închine zeilor romani învingători și cuceritori, pe când Hristos le apărea tocmai ca Mîntuitorul celor oropsiți. Astfel, încreștinarea daco-romanilor s-a făcut de jos în sus, ca o credință populară.

Cînd s-a aflat la sediul Arhiepiscopiei Constantinopolului despre acest creștinism carpato-dunărean, s-a început o acțiune organizatorică susținută prin episcopiile de la Dunăre, din cadrul jurisdicției Patriarhiei de la Constantinopol, îndeosebi prin decizia sinodului IV ecumenic din 451. Un rol deosebit l-a îndeplinit apoi Arhiepiscopia din Tomis, din sec. VI. Deoarece încreștinarea dacogeto-romanilor din spațiul carpato-dunărean s-a împlinit în vecinătatea imperiului roman, a cărui limbă oficială era latina, și creștinismul localnicilor era propovăduit și în limba latină populară, mai ales după ce teologul Tertullian de la Cartagina (—230) a realizat traducerea latină a Noului Testament din grecește. Astfel romanizarea și creștinarea localnicilor au mers mîna în mîna într-o vreme cînd în Răsăritul imperiului domina „latinitatea orientală”, urmată de „latinitatea bizantină”.

Din multitudinea dovezilor de apariție a poporului român, dacă ne referim la cele din cadrul culturii arheologice „Bucov—Dridu”, (sec. IX), vedem că era deja încreștinat. Ulterior a primit din vecinătatea slavă-creștină sud-dunăreană cirilometodiană și elemente bisericesti paleoslave, ca și limba slavonă oficială în cult și Stat, aceasta și la îndemnul venit chiar de la Constantinopolul patriarhal și bizantin, din sec. XI—XII. Acest slavonism oficial față de limba română populară s-a menținut în perioada medievală.

Creștinismul s-a generalizat pe întregul teritoriu, fapt dovedit și pentru Transilvania din sec. IV; chiar la Apulum—Alba Iulia se constată recent o urmă cu fundamente de biserică ortodoxă, încă din sec. IX—X.

Foarte timpuriu Patriarhia ecumenică de la Constantinopol a înființat chiar o Mitropolie proprie pentru regiunea dobrogeano-carpatică, adică pentru români, al cărei nume inițial nu se cunoaște, cu centrul în nordul Dobrogei, la Dinogetia—Nicolușel, poate ca „Mitropolia Celținei” (căci românii mai erau confundați la Bizanț și cu celții), din care la mijlocul sec. XIII s-a dezvoltat Mitropolia Vicinei.

Prin urmare cînd au început să se organizeze statele feudale românești, Țara Românească și Moldova, atunci pe baza can. 34 apostolic — care prevedea ca fiecare popor să-și aibă între episcopii săi un protos — mitropolit — fapt care indica o autonomie bisericească, — la cererea Domnului Țării Românești, Nicolae Alexandru, Patriarhia ecumenică a mutat sediul mitropoliei Vicina la Curtea de Argeș, în 1359, acum ca „Mitropolia Ungrovlahiei”, proprie pentru Țara Românească. Apoi lărgindu-se stăpînirea Țării Românești la Nord de Carpați, spre Banat, Amnaș și Făgăraș, a fost înființată de Patriarhia ecumenică și „Mitropolia Severinului”, în 1370, care va deveni bază pentru viitoarea „Mitropolie a Ardealului” din sec. XV. În fine, Domnul Petru Mușat al Moldovei a reușit ca Patriarhia ecumenică să înființeze și „Mitropolia Maurovlahiei”, adică a Moldovei, în 1386. Dar de această dată conștiința autonomiei bisericesti a fost mai puternică, astfel că Alexandru cel Bun a reușit în 1401 să împace Patriarhia, că mitropolitul Moldovei va fi numai un autohton.

Conștiința unității românești din cele trei principate, Țara Românească, Moldova și Transilvania, exprimată în: Balada Mioriței, despre un moldovean, un vrîncean și altul ungurean, — era acum dublată de trinitatea Mitropoliilor românești. De aceea unificarea celor trei provincii — țări într-un singur stat românesc, prin Mihai Viteazul, în 1600, a stimulat și dorința ca cele trei Mitropolii să constituie un singur organism național bisericesc, adică o Patriarhie românească, așa cum fusese și la sîrbi și la bulgari înainte. De aceea limba românească populară se impusese în Biserică încă din sec. XVI.

Dar vremile erau tulburi. De aceea gîndul unității trinității românești a fost exprimat de voievodul Vasile Lupu în 1639, prin zidirea marelui biserici cu hramul „Sf. Trei Ierarhi”, ca patroni ai celor trei țări și mitropolii românești. Apoi a

stăruit ca mitropolitul Varlaam al Moldovei să ajungă chiar patriarh ecumenic. Dar realizarea trebuia iar amînată pînă la constituirea deplină a suveranității unui Stat român unificat. Aceasta s-a realizat abia în 1859, prin Unirea Principatelor Române, urmată apoi în 1885 și de acordarea Bisericii Ortodoxe Române din partea Patriarhiei ecumenice, în mod oficial, a deplinei autocefalii bisericesti.

Dar mai rămăsese un dor de împlinit în vederea completării trinității românești. În acest sens, la Sibiu s-a dat ca hram al marelui catedrale românești, sfințită în 1906, cel de „Sf. Treime”, ca expresie și simbol de unitate a Transilvaniei cu Țara Românească și Moldova. Pe linie politică faptul s-a realizat în 1918. Acum putea fi îndeplinit și visul unității bisericesti într-o singură mare unitate organizatorică, aceasta și în sprijinul unității de Stat românesc, căci în istoria poporului român, Biserica întotdeauna era sprijinitorul unității Statului român.

Astfel, la 4 februarie 1925, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărît să se înființeze Patriarhia Ortodoxă Română, și Parlamentul a votat la 25 februarie 1925 Legea pentru înființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române. Patriarhia ecumenică, prin patriarhul Vasile III, și-a dat asentimentul, binecuvîntarea și tomosul convenit; în consecință la 1 noiembrie 1925 s-a făcut investitura primului patriarh, în persoana mitropolitului-primat Miron Cristea, în prezența numeroșilor delegați ai Bisericilor Ortodoxe surori. Biserica Ortodoxă Română dobîndea astfel o cinste deosebită și meritată, și un mare prestigiu între celelalte Biserici Ortodoxe surori.

Totuși patriarhul Miron s-a străduit să fie recunoscut în lumea creștină vigoarea tinerei Patriarhii române, atît pe linie de viață bisericescă internă, precum și pe cea de relații interortodoxe și chiar ecumeniste. Dar aceste acțiuni nu erau de amploare, fiind mărginite la inițiative personale din partea chiriarhilor și a teologilor.

Sub urmașul său în scaun, patriarhul Nicodim (—1948) s-au reluat legăturile canonice cu Patriarhia Bisericii Ortodoxe Ruse.

Decedînd patriarhul Nicodim (1948), Biserica a ales în scaunul patriarhal pe Mitropolitul Justinian al Moldovei, întronizarea avînd loc la 6 iunie 1948, în cadrul unei deosebite solemnități, cu prezența oficială statală, precum și panortodoxă și ecumenică. Ziua de 6 iunie 1948 a devenit o reală piatră de hotar în istoria Patriarhiei ortodoxe române, căci de atunci a început pentru ea o epocă plină de fapte și realizări mărețe, săvîrșite sub îndrumarea directă, organizată, înțeleaptă și mereu însuflețită a Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, care a inaugurat în acest sens străduința pentru „apostolatul social”.

Prin noul Statut de organizare, Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române cuprinde cinci mitropolii și anume: a Ungrovlahiei, Moldovei, Ardealului, Olteniei și Banatului. La 1—21 octombrie 1948 se petrece actul reîntregirii Bisericii ortodoxe din Transilvania, după 250 de ani de la despărțirea fraților în două strane. În continuare: a fost reorganizat mai concret învățămîntul teologic cu Institute și Seminarii; au fost consolidate publicațiile bisericesti și teologice cu nouă publicații permanente; au fost adoptate Statute de organizare pentru eparhii, parohii și mănăstiri; variate regulamente administrative; s-a inaugurat acțiunea

de construcții și reconstrucții de biserici, precum și de pictare sau repictare în stil bizantin-românesc a multor alte biserici; s-a inițiat vasta activitate de tipărire de cărți de cult și de manuale pentru învățămîntul teologic. A apărut întreaga Biblie, în 1968; și multe alte realizări de prestigiu, de care mărturisesc revistele patriarhale și mitropolitane; în parohiile externe, organizate în diferite state și continente, s-a realizat publicarea de reviste locale și despre întreaga activitate internă și externă informează periodicul „Știri din Biserica Ortodoxă Română”, publicat în limbile engleză și franceză.

În latura vieții duhovnicești, în octombrie 1955 au fost canonizați Sfinți ortodocși români, ca figuri îndrumătoare întru păstrarea și apărarea credinței strămoșești.

Totodată, P.F. Patriarh Justinian a stăruit pentru întărirea relațiilor interortodoxe și lărgirea celor ecumeniste, spre colaborare largă și ecumenică, spre dialog teologic intercreștin și realizarea păcii în lume. Aceste acțiuni au fost susținute prin vizite personale ale P.F. Patriarh Justinian în Bisericile ortodoxe frățești, în Bisericile ortodoxe orientale, în Biserica anglicană, la centrul ecumenist de la Geneva și prin binecuvîntarea numeroșilor delegați, ierarhi și teologi, la numeroasele întruniri și conferințe interteologice mondiale; totodată au fost trimiși la studii de specializare tineri teologi, la Moscova, în Italia, Elveția, Franța, Germania Federală, Anglia și Statele Unite ale Americii, pentru ca astfel teologia ortodoxă română să fie la curent cu tot ce se întîmplă pe linie creștină în lume și să prezinte teologia ortodoxă română spre cunoaștere în general.

Mai trebuie menționat și faptul că întreaga această activitate învățătoarească, sfințitoare și de conducere duhovnicească a fost posibilă datorită condițiilor de deplină libertate religioasă, creată de Patria noastră, Republica Socialistă România. În adevăr, aflați în mijlocul Patriei harnice și prospere, slujitorii altarelor Bisericii strămoșești își îndeplinesc, sub înalta arhipăstorie a P.F. Patriarh Justinian, și chemarea lor de sprijinitori ai eforturilor obștești, de îndrumători ai credincioșilor spre cele ce înseamnă viață demnă, muncă strălucitoare, avînt patriotic, dăruire și înfrățire pașnică. Cu fiecare an, cu fiecare pas înainte al Patriei, Biserica ortodoxă strămoșească română își aduce partea ei de sprijin și acțiune recunoscută și apreciată în repetate rînduri.

În această atmosferă, răsună ca dangăt de clopot îndemnul P.F. Patriarh Justinian: evocînd cu înaltă cinstire munca neobosită ce s-a depus și jertfele pline de patriotism ce s-au făcut spre a se da Patriei noastre forma de conducere cea mai bună, care să-i asigure un loc de frunte în rîndul țărilor lumii și să dea poporului român pînța de a-și ridica neîncetat nivelul său de viață, Biserica Ortodoxă Română își propune ca și în viitor să sprijine activitatea și eforturile ce se depun pentru înflorirea Patriei socialiste, pentru fericirea tuturor fiilor săi și pentru instaurarea păcii și înfrățirii între toate popoarele lumii.

Astfel arhipăstoria Prea Fericitului Patriarh Justinian, sprijinit de Sf. Sinod și de întregul cler și credincioșii ortodocși români, poate privi, la împlinirea a 90 ani de la proclamarea autocefaliei și a unei jumătăți de secol de la înființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române, cu încredere la realizările măreței opere duhovnicești și creștine, odată cu clarificarea unor noi și largi orizonturi pastorale, panortodoxe și ecumeniste, apreciate în întreaga Creștinătate.

Pr. prof. Milan Šesan

Unitatea noastră bisericească în lumina „Apostolatului Social” al P. F. Patriarh Justinian

Potrivit Legii și Statutului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din anul 1925, a fost consfințită autocefalia Bisericii noastre, care se organizează ca Patriarhie.

La 1 noiembrie 1925 s-a făcut investitura primului patriarh al Bisericii noastre, Miron Cristea. Evenimentul acesta este deosebit de important deoarece după ridicarea Bisericii noastre la rangul de Patriarhie începe o perioadă nouă în istoria Bisericii Ortodoxe Române, caracterizată prin desfășurarea unei intense activități pastorale în scopul întăririi unității noastre bisericesti și naționale.

Cei doi patriarhi: Miron Cristea și Nicodim Munteanu, ca și actualul Patriarh, Prea Fericitul

Părinte Justinian, au desfășurat o activitate neobosită pe linia refacerii și întăririi unității noastre bisericesti.

În chip cu totul deosebit, cel de-al treilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Patriarh Justinian, prin cele unsprezece volume din lucrarea „Apostolat Social”, pune în fața preoților și credincioșilor noștri povățuiri și îndemnuri, pilde și sfaturi, principii și metode, îndrumînd și călăuzind întreaga activitate pastorală a preoților pentru păstrarea dreptei învățături ortodoxe, pentru canalizarea vieții religioase-morale a credincioșilor în ritmul viu și plin de entuziasm pentru atingerea înalțelor idealuri ale Bisericii și Patriei.

(Continuare în pag. 4)

La o jumătate de veac

(Urmare din pag. 1)

uniformizarea cultului și cîntarea în comun. La înfăptuirea acestei mari idei am fost conduși de convingerea neclintită că unitatea bisericească slujește în același timp și unității naționale, pentru că Biserica Ortodoxă Română formează un trup cu patria."

"A doua idee călăuzitoare — spune Prea Fericirea Sa — a constatat în necesitatea de a face ca Biserica Ortodoxă Română să devină o instituție vie și activă, legată de viața prezentă în care sînt angajați credincioșii ei împreună cu tot poporul român. Din preocuparea aceasta permanentă a ieșit programul întocmit de Sf. Sinod în 1950 cu privire la organizarea sub toate aspectele a vieții și activității Bisericii Ortodoxe Române."

Intr-adevăr, bilanțul realizărilor celor 50 ani de patriarhat ai Bisericii noastre și 90 ani de la recunoașterea autocefaliei, cu deosebire bilanțul ultimelor decenii, este cît se poate de bogat.

S-au reorganizat școlile de cîntăreți bisericești, seminariile din București, M-reă Neamț, Cluj-Napoca, Craiova, Caransebeș și Buzău, precum și Institutele teologice de grad universitar (București și Sibiu), unde lucrează profesori calificați.

S-a intensificat activitatea teologică. În frunte stau cele 11 volume ale P.F. Părinte Patriarh Justinian. Cartea de căpătîi pentru catehizarea credincioșilor este "Învățătura de credință creștină ortodoxă" (1952), în care Prea Fericirea Sa expune pe înțelesul credincioșilor, cu temeuri scripturistice și patristice, toată învățătura Bisericii Ortodoxe.

Prin purtarea de grijă a P.F. Părinte Patriarh Justinian s-a tipărit de asemenea Sf. Scriptură în două ediții și în tiraje mari, s-au tipărit cărți de cult, au apărut în mai multe ediții Noul Testament, Psaltirea, Sf. Evanghelie, Apostolul, Mica Biblie cu ilustrații și încă alte multe cărți.

S-au tipărit și continuă să apară cărți teologice și de îndrumare a preoților și credincioșilor și la alte centre eparhiale: Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara, Oradea ș.a., unele din aceste lucrări fiind semnalate și în coloanele gazetei noastre.

Se tipăresc trei reviste patriarhale: Biserica Ortodoxă Română, Studii Teologice și Ortodoxia, 5 reviste mitropolitane: Glasul Bisericii (București), Mitropolia Moldovei și Sucevei (Iași), Mitropolia Ardealului (Sibiu), Mitropolia Olteniei (Craiova) și Mitropolia Banatului (Timișoara).

Biserica noastră are grijă și de credincioșii ortodocși români, care sînt în alte țări ale lumii, cuprinși în Arhiepiscopia misionară ortodoxă română în America, Arhiepiscopia misionară ortodoxă română pentru Europa centrală și apuseană, Biserica ortodoxă română în Australia, Vicariatul ortodox român Vîrșet (R.S.F. Iugoslavia), Vicariatul ortodox român de la Gyula (R.P. Ungară), așezămintele din Țara Sfîntă, Muntele Athos etc.

Pe lângă relațiile frățești dintre Biserica Ortodoxă Română și celelalte Biserici Ortodoxe surori, precum și cu alte Biserici de peste hotare, se cuvine să amintim cu acest prilej festiv legăturile de colaborare și respect reciproc dintre Biserica noastră și celelalte culte din țara noastră, care slujesc unitatea ecumenică în Iisus Hristos-Domnul, precum și interesele superioare ale Patriei noastre, potrivit îndrumărilor P.F. Patriarh Justinian, care spune: "Avem nu numai datoria, ci chiar poruncă expresă de la Mintuitorul Iisus Hristos să ne iubim unii pe alții și să ne ajutăm în tot ceasul ca să fim o Biserică sobornicească și apostolească, o Biserică a bunătății, a dragostei și a păcii."

Pe lângă aceste considerații de ordin general, socotim potrivit să subliniem că importante realizări s-au înfăptuit în toate Eparhiile Patriarhiei noastre, cu deosebire în timpul patriarhatului P.F. Părinte Justinian.

Astfel de realizări sînt și în Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu, dintre care încreștăm câteva:

Hirotonirea de preoți pentru nevoile Arhiepiscopiei, repararea, pictarea și apoi tîrnosirea bisericilor respective.

Nu mai în ultimul deceniu au fost reparate, consolidate, restaurate etc. numeroase biserici — monumente istorice, ca de exemplu: În Brașov, Alba Iulia, Teiuș, Zărnești, Tg. Mureș, Feldioara, Blaj, Blaj—Țiur, Moeciul de Jos, Calbor, Sîmbăta de Sus, Topîrcea, Tălmăcel, Bixad—Olt, Retiș, Mănăstirea Rîmeț, Mănăstirea Brâncoveanu ș.a.

S-au construit biserici noi, cum sînt cele din Broșteni, Presaca (protopopiatul Sibiu), Ghirbom (protopopiatul Alba Iulia), Iclânzul (protopopiatul Luduș), Brașov—Tractorul și Brașov—Noua, Țir-

năveni, Vătava (protopopiatul Reghin), Ojdula (prot. Sf. Gheorghe), catedrala din Sf. Gheorghe ș.a.

S-a construit o clădire nouă, cu patru nivele, pentru biblioteca mitropolitană din Sibiu și s-a reamenajat spațiul, pentru cerințele actuale, la Tipografia Eparhială din Sibiu, unde s-au așezat mașini noi, moderne.

În Tipografia Eparhială s-a tipărit un foarte mare număr de cărți de îndrumare teologică și documentară din viața țării, manuale pentru seminariile teologice, cărți de cult, teze de doctorat etc. La Centrul arhiepiscopal din Sibiu se tipăresc cele mai vechi publicații în limba română cu apariție neîntreruptă: "Telegraful Român" (123 ani), solicitat astăzi într-un foarte mare număr și de cititori români de peste hotare, din Europa și pînă în îndepărtata Australia, "Îndrumătorul

bisericesc" (124 ani), ambele ctitorii ale marelui mitropolit Andreiu Șaguna.

Mulțumim Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian și tuturor Ierarhilor care ne-au ajutat și ne-au sprijinit în activitatea noastră.

Mulțumim conducătorilor Patriei noastre scumpe, Domnului Nicolae Ceaușescu, Președinte al României socialiste, cu asigurarea că ne vom împlini întotdeauna datoria cetățenească cu deplin devotament și toată dăruirea de sine pentru ca Patria noastră să se dezvolte tot mai mult și să se înalțe pe noi culmi de cultură și progres.

Dăm slavă lui Dumnezeu pentru tot ce ne-a dăruit nouă tuturor. Aducem totodată omagiul tuturor înaintașilor noștri și ne angajăm să păstrăm și să adîncim unitatea noastră bisericească și unitatea întregului nostru popor. Pentru că unitatea a fost și este izvorul tuturor marilor realizări în trecut, prezent și viitor.

† NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Lucrări ale Sfîntului Sinod

În zilele de 26—27 august 1975 s-au desfășurat la București, sub președinția P.F. Părinte Patriarh Justinian, lucrările Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la care au luat parte toți ierarhii în funcție. Ordinea de azi a fost tratată în ședințe plenare și pe comisii de lucru.

A fost de față Dl Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor.

Ședințele plenare s-au ocupat de două probleme și anume:

a) Situația bunurilor aparținînd unităților bisericești din Patriarhia Română și a bunurilor aparținînd angajaților bisericești, care au avut de suferit în urma inundațiilor din iulie a. c.

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, constatînd că, cu prilejul inundațiilor, s-au produs pagube la unitățile bisericești și la bunurile aparținînd angajaților bisericești, a aprobat instituirea unui Fond Central Special pentru înlăturarea efectelor inundațiilor din contribuția tuturor eparhiilor.

b) Modificarea unor articole din Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Fondului de asigurare a bunurilor bisericești.

Comisiile de lucru au tratat următoarele probleme:

a) Comisia pentru Afacerile Externe Bisericești, prezidată de Î.P.S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei, a ascultat și a aprobat după discuții raportul acestei Comisii, raport prezentat de P.S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal,

asupra acțiunilor cu caracter extern ecumenic al Bisericii Ortodoxe Române în perioada 1 ianuarie—25 august 1975.

b) Comisia pentru doctrină, viață religioasă și mănăstiri prezidată de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, a ascultat și aprobat, după discuții, raportul P.S. Arhiepiscop-vicar Eftimie Bîrlădeanul privind: Funerariile Î.P.S. Arhiepiscop Teofil Ionescu, fostul conducător al Arhiepiscopiei ortodoxe române pentru Europa Centrală și Occidentală; mijloacele pastorale pentru întărirea unității de credință în Mitropoliile Ardealului și Banatului și probleme comune privind învățămîntul teologic.

c) Comisia canonică, juridică și pentru disciplină, prezidată de Î.P.S. Mitropolit Teoctist al Olteniei, a ascultat și aprobat, după discuții, raportul acestei Comisii prezentat de P.S. Episcop-vicar Adrian Botoșăneanul, privind stabilirea nomenclaturilor de funcțiuni pentru personalul clerical cu funcții de conducere și tehnico-administrative, ca și aprobarea unor tunderi în monahism.

d) Comisia învățămîntului pentru pregătirea personalului bisericesc, prezidată de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a ascultat și aprobat, după discuții, raportul prezentat de P.S. Episcop-vicar Roman Ialomițeanul, privind ținerea examenelor de asimilare pentru cîntăreții bisericești; instituirea unei Comisii pentru modificarea Regulamentului învățămîntului teologic, prezidată de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Cezar Vasiliu

Din presa comunităților ortodoxe române de peste hotare

Cu prilejul împlinirii a 90 ani de autocefalie și 50 ani de la ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie este potrivit să ne reamintim de multele comunități ortodoxe române de peste hotare, cu care ne aflăm în comuniune sufletească prin obîrșia noastră, prin limba și credința noastră comună.

Multe dintre aceste comunități, răspîndite pe pămîntul Europei, ambelor Americi, Australia etc., publică buletine, ziare, reviste și almanahuri în limba doinelor carpatine, unele dintre ele fiind cunoscute cititorilor noștri. Așa sînt:

Candela, publicație religio-culturală a Parohiei ortodoxe române din Suedia. Numărul 2 (10) 1975 al acestei reviste este deschis de articolul semnat de Arhiepiscopul primat al Suediei, Dr. Olof Sundby, intitulat: "O delegație a Bisericii suedeze în România", în care sînt relatate impresii ale acestei delegații care, între 2—12 mai 1975, ne-a vizitat țara și Biserica, impresii din care reținem și următorul pasaj: "Vizita noastră a avut loc în timpul Paștelui, punctul central incontestabil al anului bisericesc ortodox. Nu mai puțin Liturgia Învierii din noaptea Paștelui, în locul deschis dintre catedrală, palatul patriarhal și clădirea Marii Adunări Naționale, a fost un eveniment de neuitat. Aceasta ne-a dat nouă, printre altele, o impresie puternică a ancorării profunde a credinței ortodoxe în sufletul poporului. Mii de luminări pascale aprinse, care după sfîrșitul slujbei s-au purtat în mâini pe străzi și piețe, au format mărturisirea vie a Domnului înviat și viu: Hristos, într-adevăr, a înviat."

Din acest număr mai reținem materiale, ca: "375 de ani de la unirea românilor sub Mihai Viteazul", "Acțiuni ale clericilor ortodocși români din Moldova și Muntenia în favoarea Unirii Principatelor, de la 1859", "Mărturii ale unei străvechi civilizații pe teritoriul României" ș.a.

Credința, revistă românească de spiritualitate ortodoxă, Detroit, Michigan (S.U.A.). Numărul 5/1975 al acestei publicații cuprinde pe prima pagină Pastorală de Sf. Paști a Î.P.S. Victorin, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei misionare ortodoxe române în America, Pastorală din care emană puternic lumina și bucuria Învierii Domnului și a Învierii noastre. "Luminile Paștilor", "Făclia Învierii", "Luminile postului și ale Învierii" — sînt alte articole închinare celui mai mare praznic creștinesc, alături, desigur, de încă alte instructive materiale.

Credința, organul Asociației clerului ortodox român P.S.A. Voivodina (R.F. Iugoslavia). Nr. 14 1975 al acestei publicații cuprinde, între altele, un material intitulat: "Jumătate de veac — Patriarhia Română", semnat de P.C. vicar prot. Aurel Uroș, în care, după ce se fac unele referiri la specificul Ortodoxiei, se vorbește elogios de Ortodoxia românească, "identificată întru toate cu destinele neamului românesc", în termeni ca aceștia: "Azi, în caleidoscopul Ortodoxiei ecumenice, Biserica Ortodoxă Română este văzută ca cea mai bine organizată Biserică, care servește interesele vitale ale credincioșilor săi."

(Continuare în pag. 4)

Unitatea noastră bisericească ...

(Continuare în pag. 2)

În concepția Prea Fericitului Patriarh Justinian, preotul trebuie să fie angajat cu toate forțele sufletului său în lucrarea de ridicare spirituală a omului credincios, de înălțare și formare a credinciosului conștient de rosturile lui pe pământ și pătruns de nepieritoare adevăruri ale dreptății și păcii (Ap. Social 5, 81).

Împrejurările sociale care s-au creat după cel de-al doilea război mondial, încadrarea țării noastre în sistemul socialist, al luptătorilor pentru dreptate și pace, au găsit din partea Bisericii înțelegerea acestor realități noi și dorința participării la sprijinirea lor.

În această situație, Prea Fericitul Patriarh Justinian cheamă pe preoți și credincioși la făurirea „omului social al păcii, al dragostei, al frăției, al cinstei și al muncii (...), omul nou după învățătura Evangheliei“ (Ap. Social 1, 91).

În înțelesul „Apostolatului Social“ orice activitate de apostolat trebuie să aibă caracter social, căci slujind pe Dumnezeu slujim pe semeni și slujind pe semeni slujim pe Dumnezeu.

Din cele unsprezece volume ale monumentalei lucrări „Apostolat Social“ se desprinde ca un fir roșu ideea unității noastre bisericești, fiind călăuziți pururea de dorința de a asigura unitatea Bisericii Ortodoxe Române nu numai în dogmă ci și în cult, organizare și disciplină, „pentru ca toți să fie una“, și în felul acesta sfânta noastră Biserică să-și poată împlini înalta ei misiune față de Hristos și față de poporul român“ (Ap. Social 6, 116).

„Înaintașii — zice Prea Fericirea Sa, vorbind despre unitatea noastră bisericească — ne-au transmis tezaurul sfintei credințe ortodoxe, păstrându-l curat și întreg de-a lungul veacurilor. Misionarii altor credințe religioase au bătut adeseori drumurile satelor și orașelor noastre, încercând să dezlipească sufletele credincioșilor noștri de vatra „Legii“ lor strămoșești. Și dacă încercările acelora n-au izbutit, explicația trebuie căutată desigur în primul rând în activitatea preoțimii ortodoxe din trecut și în prețuirea morală, fără pereche, de care s-a bucurat totdeauna Biserica Ortodoxă față de fiii săi duhovnicești“ (Ap. Social 6, 338).

Biserica Ortodoxă Română a menținut într-o unitate strânsă pe toți fiii ei pentru că învățătura propovăduită de ea n-a fost desprinsă de viață ci ea a slujit în toate împrejurările dreptele năzuințe ale credincioșilor ei. Ea a propovăduit mereu în inimile credincioșilor săi ideea că toți sîntem fiii aceluiași Părinte Ceresc și că toți sîntem frați în această țară care ne hrănește și ne bucură pe toți și că avem datoria să lucrăm pentru propășirea ei economică și culturală. În trecut ca și azi, Biserica „nu și-a mărginit activitatea între zidurile sfintelor lăcașuri la săvîrșirea cultului — zice P.F. Patriarh Justinian — ci a pătruns în viața poporului, participînd la toate necazurile și nevoile lui, fiind una cu el. Așa se face că ea a sprijinit întotdeauna întărirea Statului român și eforturile de a strînge pe toți românii sub conducerea politică a aceluiaș stat. La Alba Iulia, de exemplu, Mihai Viteazul avea alături de el pe vlădica Ioan de la Prislop, pe care marele voievod îl aduse aici și îl făcuse mitropolit al românilor din Transilvania. Cu armele, cel dintîi făuritor al unității politice a tuturor românilor una încă o provincie românească la Țara Românească, dar la unitatea sufletească trebuia să contribuie efectiv Biserica. Același țel îl avusese în vedere și voievozii moldoveni în frunte cu Ștefan cel Mare, cînd așezau episcopie la Mănăstirea de la Vad, în nordul Ardealului și în mitropolia înființată de Ștefan cel Mare acolo“ (Ap. Social 9, 210).

Pentru păstrarea acestei unități Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian pretinde tuturor slujitorilor ei „comuniunea sfîntă în credință, în slujire și în dragoste, dintre ierarhi, preoți și credincioși“. Ca exemple ale trăirii și viețuirii în unitatea Ortodoxiei românești ne sînt dați sfînții ieșiți din sînul credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române ca o pîrgă a credinței și evlaviei acestora, care au apărut cu prețul vieții lor comorile dreptei credințe ortodoxe (Ap. Social 6, 151). „Canonizarea sfînților români — zice Prea Fericitul Patriarh Justinian — este nu numai un rod al veacurilor noastre de viață duhovnicească, ci și o rădăcină din care odrăsește viața noastră de azi și a celor care vor veni după noi (6, 300). Sfînții români, nume de mărturisitori ai adevărului evanghelic, nume de cuvioși mucenici, răsăriți din pămîntul patriei noastre ca niște comori de credință în

Dumnezeu, sînt pietre din capul unghiului ale Bisericii române străbune“ (Ap. Social 6, 70).

Unitatea și tăria noastră bisericească s-a manifestat în toate timpurile prin credința puternică a moșilor și strămoșilor noștri, prin evlavie și pietatea lor, care a semănat pe toată suprafața țării noastre nenumărate altare, biserici frumos zidite și împodobite. Sînt atît de măiestrit lucrute aceste locașuri de închinare încît cercetătorii și vizitatorii din străinătate se minunează de sfintele noastre biserici, de liniile lor arhitectonice, de pictura lor artistică (...). Aceste biserici sînt mărgăritarele poporului nostru, în ele se ascunde sfîntența ctitorilor și a strămoșilor noștri dreptcredincioși (Ap. Social 6, 150).

În contextul acestor evocări, mărturii ale evlaviei și credinței strămoșești, înțelegem și chemarea la care Prea Fericitul Patriarh Justinian ne îndeamnă să o adresăm tuturor: „Să folosim toată puterea creștinească de îndrumare, sfătuire și convingere pentru a-i zmulge din rătăcirea lor, și a-i aduce neîntîrziat la sînul ei (...). Să-i ajutăm pe cei rătăciți și să-i primim cu brațele deschise. Așa vom contribui la întărirea unității credinței. Să amintim celor rătăciți că moșii și strămoșii noștri s-au rugat toți laolaltă cu o singură inimă și și-au plecat genunchii în smerenie și rugăciune înaintea sfintelor altare ortodoxe“ (Ap. Social 6, 146—147).

Convingătoare mărturie și nedesmițată dovadă a chemării calde de Părinte al Bisericii Ortodoxe Române către toți credincioșii care părăsiseră odinoadă staulul său. Pe aceștia îi vrea Prea Fericirea Sa în Biserica Ortodoxă Română încheată într-o strînsă unitate în jurul Sfîntului Sinod (Ap. Social 6, 147). Chemarea la unitate bisericească se împletește în concepția Prea Fericitului Patriarh Justinian cu lupta continuă împotriva duhului dezbinării și al urii în lume. „Fiindcă e lucru de nejustificat — zice Prea Fericirea Sa — pentru conștiința noastră de creștini să bîntuie atît de nestăvilit duhul dezbinării și al urii în lume.“

Întorcîndu-ne privirile spre trecutul Bisericii Ortodoxe Române și citind în acest trecut ca într-o carte, exemple de credință, de evlavie și de ascultare, Prea Fericitul Patriarh ne îndeamnă pe noi cei de azi, preoți și credincioși, să nu fim mai prejos în ce privește credința noastră. „Avem

datoria — zice Prea Fericirea Sa — esențială îndatorire creștinească, de a păstra unitatea în Biserica Ortodoxă Română, așa cum a fost în trecut.“

În scopul păstrării acestei unități a credinței și a întăririi ei, P.F. Patriarh pretinde profesorilor de teologie să fie făuritori de suflete noi și de conștiințe creștine, descoperind „comori în tezaurul tradițional al Bisericii, să afle dezlegări în adîncime, în problemele care frămîntă contemporaneitatea, să trezească interes și pasiune pentru slujirea preoțească, să insuflă în conștiințele slujitorilor de mîine ai Bisericii spiritul dăruirii de sine, trăirea acestei înalte misiuni, în duhul unei adevărate slujiri a Mîntuitorului Hristos“ (Ap. Social 6, 176).

În Pastorală adresată clerului și credincioșilor cu prilejul sfîntelor sărbători ale Învierii Domnului, 1967, Prea Fericitul Patriarh Justinian arătînd că Sfintele Paști este și trebuie să fie o sărbătoare a vieții, a luminii și a bucuriei, în chemarea: „Veniți de primiți lumină!“, „Lumina lui Hristos luminează tuturor!“ vede o chemare pentru a rămîne neclintit în dragoste pentru scumpa noastră Patrie și pentru Biserica noastră strămoșească, cînd zice: „Biserica părinților și strămoșilor noștri, Sfînta Biserică Ortodoxă Română ne cere să rămînem credincioși dreptei învățături a Mîntuitorului Hristos, propovăduindu-ne să ne iubim unii pe alții...“ (Ap. Social 9, 202).

În concepția Prea Fericitului Patriarh Justinian comoara statorniceii în credință a strămoșilor și străduința înaintașilor de a rămîne în unitatea de gîndire și de simțire românească, în aceleași tradiții de viață sufletească, credința în Dumnezeu și încrederea în viitorul luminos al națiunii noastre se pot spori dacă preoții și credincioșii vor adînci cu recunoștință înțelesul faptei lor și dacă vor încerca să scoată învățăminte pentru purtarea lor și în timpurile de azi (Ap. Social 10, 202).

Unitatea noastră bisericească și națională se va întări tot mai mult dacă „Apostolatul Social“ propovăduit și practicat pînă în prezent în Biserica noastră va fi în continuare un apostolat al iubirii și al slujirii evanghelice și patristice, plin de răspundere față de Dumnezeu și față de oameni (B.O.R., nr. 1—2, 1971, p. 40). Numai în felul acesta semnificația zilei de azi a proclamării autocefaliei și a patriarhatului își va avea semnificația pe care o merită.

Al. Moisiu

Din presa comunităților...

(Urmare din pag. 3)

Adevărul, buletin de gîndire și simțire ortodoxă românească, editat de parohia „Învierii Domnului“ din Hamilton, Ontario (Canada) Nr. 14/1975 al buletinului, după unele relatări în limba engleză asupra meleagurilor românești, redă o seamă de articole mai scurte închinare Învierii Domnului, ca: „Cred în Hristos și în Învierea Lui“, „Făclia Învierii“ ș. a. Reamintim că buletinul este redactat de C. pr. Nicolae Ciurea, care a activat mulți ani în parohii din Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu.

Vestitorul Român Canadian, editat de parohia „Sfînții Apostoli Petru și Pavel“, Kitchener—Waterloo, Ontario (Canada).

Vestitorul, publicația religioasă, morală și națională a Bisericii Ortodoxe Române din Paris.

Altarul Străbun, publicația a Bisericii Ortodoxe Române din Australia.

Aceste publicații și, desigur, altele, pe lîngă articole de învățură creștină ortodoxă, oglindesc activitatea unităților parohiale în slujba cărora se găsesc, precum și realități din țările adoptive în care se află, dar, în același timp, ele nu uită Patria de obîrșie, ale căror meleaguri mulți dintre frații noștri de peste mări și țări vin să le revadă, și de Biserica Mamă, care ne hrănește sufletește cu atîta dăruire și folos mîntuitor.

Gh. P.

Proverbe românești

- Cumpăna, nepoate, e bună la toate.
- Lăcomia de multe ori strică omenia.
- Cine nu se mulțumește cu puțin pierde și ce-i mult.
- Toată lumea își bea vinul, dar nu-și bea mintea.
- Bine faci, bine găsești.
- Omul e ca un puț cu apă: cu cît face mai mult bine, cu atît mai mult îi vine.
- Cîntea nu se cumpără, nici nu se vinde.

Laudă femeii harnice și înțelepte

„Femeia virtuoasă este o cunună pentru bărbatul ei; cel ce găsește o femeie bună, află un lucru de mare preț și dobîndește dar de la Dumnezeu; o femeie vrednică este mai de preț decît mărgăritarele.“

(Pildele lui Solomon 12, 4; 18, 22; 31, 10)

- Omul care-a dobîndit sie-și vrednică femeie*
- Nu se va mai osteni pietre de mult preț să-și ieie.*
- Că femeia lui, cu rost, îi chivernisește casa*
- Și, prin harnicia ei, îi e-mbelsugată masa.*
- Pentru toți din jurul ei milă e și vorbă bună,*
- În smeritu-i chip citești a virtuților cunună.*
- N-o ademenesc găteți, nici plăcerile deșarte,*
- Ci-n căminu-i liniștit, lucrul mîinilor și-mparte.*
- Cine poate-a zugrăvi toată-a ei mucenicie,*
- Cînd din zori în noapte ea ce-i odihna nu o știe...?!*

*

- Omul care-n viața sa vrednică femeie are,*
- Dobîndit-a „dar de preț“, aur și mărgăritare...!*

Preot Gheorghe I. Beșcea